

1

OMURGALI HAYVANLAR

- ✓ Vücutlarının sırt kısmında omurlardan oluşmuş kemik veya kıkırdak yapıları omurga bulunur.
- ✓ Omurganın içinde sinir şeridi bulunur.
- ✓ İç iskeletleri bulunur.
- ✓ Kapalı dolaşım görülür.
- ✓ Kanlarında kana kırmızı renkini veren hemoglobini taşırlar.
- ✓ Suda yaşayanlar solungaç, karada yaşayanlar akciğerli solunum yapar.
- ✓ Boşaltım böbreklere olur.
- ✓ Aynı eşeği düp eşegi üreme ile coğalarlar.

2

I- BALIKLAR

- ✓ Suda yaşarlar.
- ✓ Yüzgeçleriyle hareket ederler.
- ✓ Kalpleri iki odaklı olup, soğukkanlı canlılardır.
- ✓ Solungaç solunumu yaparlar.
- ✓ Genellikle dış döllenme görülür.
- ✓ İskelet kıkırdak ve kemikten yapılmıştır.
- ✓ Temel azotlu atıkları NH_3 'tür.

3

a) Kıkırdaklı Balıklar

- İskeleti kıkırdaklıdır.
- Hareketli ceneye sahiptirler.
- Tuzlu sularda yaşam sürdürürler.
- Gaz alışverişi solungaçlarda olur.
- ✓ Vatozlar
- ✓ Köpek balıkları
- ✓ Tirpanalar

4

b) Kemikli Balıklar

- İskeletleri kemik yapıldır.
- Derilerinde mukus salgılayan bezler bulunur.
- Gaz alışverişi solungaçlar ile olur.
- Bazılarında yüzeyle keseleri bulunur.
- Üremeleri dış döllenme ile gerçekleşir.

ÖR: Hamsi, levrek, kefal, istavrit

* Bazı kemikli balıklar solungaç solunumu ile birlikte akciğer solunumu da yapar.

5

II- İKİ YAŞAMILLAR (Kurbagalar)

- ✓ Başkolaşım geçirirler.
- ✓ Larve dönemi (iribas) suda, ergin dönemi karada geçtiğinden iki yaşamılar olarak adlandırılırlar.
- ✓ Dış döllenme görülür.
- ✓ Larve döneminde solungaç, ergin döneminde ise akciğer ve deri solunumu yaparlar.
- ✓ Kalpleri 3 odaklıdır, soğukkanlı canlılardır.
- ✓ Amfibi olarak adlandırılan iki yaşamıllara örnek kurbağa, semender.
- Amonyağı üreye çevirerek uzaklaştırır.

6

III. SÜRÜNGENLER

- ✓ İskeletleri kemik yapıldır.
- ✓ İç iskelette birlikte keratin yapılı pullardan oluşan dış İskeleti de vardır.
- ✓ Derilerinin sert ve keratin yapılı olması su kaybını önleyen bir adaptasyondur.
- ✓ Akciğer solunumu yaparlar.
- ✓ Üremeleri iç döllenme şeklinde olup yumurtalar dışı vücudunda gelişir.
- ✓ Kalpleri 3 odaklı olup, soğukkanlı canlılardır.
- ✓ // Timsah, yılan, kaplumbağa, kertenkele

1

IV-KUŞLAR

- ✓ Kanatları sayesinde birçoğunun uçma yetenekleri vardır.
- ✓ Kemiklerinin hafif ve iplerinde hava boşluklarının bulunması vücutlarının tüylerle kaplı olması uçmayı kolaylaştırır adaptasyonlardır.

Uyarı! Tüyler hayvanlar aleminde sadece kuşlara özgü bir yapıdır. Kuşların hav tüyleri ısı yalıtımını sağlar. Telek tüyleri ise ucamalarına yardımcı olur.

¶/ Tavuk, Kaz, Güvercin, Kartal

2

- Temel azotlu atıkları ürikasit.
- Akciğer solunumu yaparlar.
- Vücut sıcaklıkları sabittir.
- Yumurtlayarak çoğalarlar.
- İa döllenme görülür.

3

V-MEMELİLER

- ✓ En gelişmiş organizasyona sahip canlılardır. (Hayvanlardır)
- ✓ Yavrularının membe besterinden salgılanıkları sütle beslediklerinden dolayı memeli odunu almışlardır.
- ✓ Vücutlarının tamamı veya bir kısmı killarla kaplıdır.
- Uyarı:** Killar hayvanlar aleminde sadece memelilere özgü bir yapıdır.
- ✓ Akciğerlerinde alveol bulunur.
- ✓ Karada ve suda yaşayan türleri vardır.
- ✓ İskeletleri ia iskelet olup kemik yapılidir.

4

- ✓ Akciğer solunumu yaparlar.
- ✓ Karın boşluğunu ayıran diyofram kasları bulunur.
- ✓ Olgun alyuvarları aekirdeksiz
- ✓ Vücut sıcaklığı sabittir.
- ✓ Memelilerde eşegli üreme görülür.

5

Plasentali Memeliler: Yavru gelişimi anne vücutunda gerçekleşir.

Gagalı Memeliler: Yumurta dışarıda gelişir.

Keseli Memeliler: Yavrular erken dönemde doğarak gelişimlerini vücutlarında bulunan keselerde tamamlarlar.

6